

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v saboto 9. maja 1857.

Zapoved obéranja gosenc.

Postava, ktera je, kakor smo v poslednjem listu povedali, spet moč zadobila, zapoveduje oberanje gosenc in pa snaženje sadnih drevés takole:

1. Gosence se morajo dvakrat v letu oberati: pozno v jeseni in pa zgodaj spomladi.

2. Celo drevo se mora v jeseni z lesenim ali kakim drugim tumpastim nožem ostergati, da se mah odpravi, zakaj zaléga gosenec se ne nahaja le v perji ali listji, temuč pogostoma tudi v mahu.

3. Drevo in posebno po rogovilah naj se postupa z enmalo pepelom, ker pepel zamori gosenčno zalégo. (Še bolje kot to pepeljenje je po novejih skušnjah, da se deblo in rogovile drevés v jeseni pobelijo z apnom).

4. Vsi gospodarji enega kraja morajo ob enem gosence oberati. Čas pa, kdaj se mora to v jeseni in spomladi zgoditi, bode povsod c. k. kantonska gosposka določila, ktera se je zavoljo tega poprej z županom tistega kraja pomenila.

Tako zapoveduje postava, ktero je sl. deželno poglavarstvo na Krajskem vnovič oklicalo s pristavkom, da nemarni gospodarji, ki je ne bojo spolnovali, se bojo kaznovati, zraven pa še na njih stroške gosence oberale.

Letošnjo jesen bo tedaj ta postava v prvič moč zadobila. Terno upamo, da bojo čast. kantonske gosposke zvesto nad njenim spolnovanjem čule, — pridnim gospodarjem pa še enkrat povémo, da imajo v prihodnje pravico se pritožiti, ako nemarni sosed ne stori dolžnosti, ker postava očitno pravi, da bo s silo mogel to storiti, kdor z lepo noče.

Postava,

po kateri se prepoveduje, da se ne smejo jajčka in mladi ptički iz gnezd poberati, pa tudi ptiči kadar valijo, ne loviti in ne streljati.

Ptiči pomagajo človeku najbolj gosence obirati, in ker se od njih živijo, jih sila veliko pokončajo. To velja posebno od vseh tistih ptičev, ki pojó.

Leta 1838 je tedaj deželno poglavarstvo ilirsko z ukazom od 16. roznika št. 14164 prepovedalo, in to prepoved ponavlja sedaj sl. deželno poglavarstvo krajsko, da se jajčka in mladi ptički nikoli ne smejo iz gnezd poberati, ptičel pevalice pa takrat, kadar valijo, to je, od mesca sušca do konca mesca velikega serpana (avgusta) na nobeno vižo loviti, pa tudi streljati ne. Kantonske gosposke imajo nad spolnitvijo te postave oistro čuti, in vsakega, kdor se pregreši zoper to postavo, kaznovati na dnarji ali ga pokoriti v ječi.

Pa tudi tistim, ki se s prodajanjem ptičev pečajo, je terdo na pete stopati in jih brez milosti kaznovati, ako ob gori imenovanem prepovedanem času ptičev na terg prinesó. Ptiči se jim morajo pobrati in spustiti, oni pa po postavi pokoriti.

Ker pa se posebno mladina včasih brez hudobne volje in le v svoji neumnosti z poberanjem jajčic in mladih iz

gnezd pečá in takim šterkovcem to napačno in sadnim drevsom škodljivo ravnanje kakor navadna igrača veljá, je tedaj treba, da se mladina v tem dobro podučí. V tem zamorejo duhovni*) in učitelji največ pomagati, čeravno je tudi dolžnost županov in kantonske gosposke, da po vseh mogočih potih skerbí za tak poduk.

Nektere poglavitne vodila pri reji svilnih červičev.

Čas reje sviloprejk ali židnih červičev je sopet se približal. Upamo, da nam bodo zdravi ostali in ne bolehalí, kakor na Laškem. Vendar naj opomnimo nekterih poglavitnih opravil.

Ne dotakni se jih nikdar z rokami, ampak preloži jih z mrežo vred.

Imej jih, kolikor je mogoče, zmiraj snažne, in preloži jih večkrat.

Majhne červičke pasi z mladim in mehkim perjem, in pred ko jim ga daš, naj enmalo poleží, ker jim presirovo perje škodva.

Ne pokladaj jim mokrega perja, če pa deževno vreme nastopi, da suhega nabrati ne moreš, daj ga popred na rijulah posušiti.

Glej, da ni perje sparjeno.

Ne nabiraj perja, dokler rosa na njem stoji, in ne daj ga nikoli z rokami, ki po čebuli, česniku ali drugih enakih rečéh dišijo.

Pokladaj jim toliko, kar morejo od obeda snésti; obračaj se tedaj vedno po njih lakoti, ktera po vsaki spremembi večí prihaja.

Pazi marljivo na čas, ko červi dozoriijo, in se imajo v žido zapresti, da jim struškov ali suhega dračja ali pa slame nastaviš.

Ta čas ti naznamva život sviloprejk, ki je čist ko zrela vinska jagoda, da se skorej skozi njega vidi. To poznaš tudi na tem, da červi vratove na kviško vzdigujejo, in po robí lese lazijo, kakor če bi kaj iskali.

Sviloprejká nareja štiri dni mešiček, galetó ali kokon, metulj pa še li v treh tednih postane.

Jajčica se vdobijo, če se pustí, da metulji iz kokonov izlezejo. Izleženi se hitro pariijo. Zavolj oplodenja jih je treba kaciš šest ur vkup spustiti, potem pa se mora on od nje ločiti. Ona začne seme leči na papir ali na platno, in izleže okoli 400—500 jajčic, ktere gre pobrati in za prihodnje leto v suhem in hladnem kraji ohraniti.

Čuden kmetijsk prikazek.

(Čbele in prepelíce). Dve reči ste opomina vredne, o kterih je že več misijonarjev in drugih pisalo iz severne Amerike. Ena je, da dokler so Indijani v kterem kraji, ni duha ne sluha od prepelíce; berž pa ko belí Evropejci zemljo posede, orje in seje, berž priletí prepelíc, pa nobeden ne vé, od kod. Ravno tako je s čbela;

*) Poznamo nekega verlega duhovnega gospoda blizo Ljubljane, ki se je letos pri izpraševanju kmečkih fantičev memogredé tudi o ti zadevi hvalevredno obnašal in gotovo marsikak mernik sadja deželi prihranil.